Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

28 iulie 2016*

„Trimitere preliminară — Protecția mediului — Gestionarea deșeurilor — Directiva 2006/21/CE — Articolul 10 alineatul (2) — Umplerea golurilor de excavare cu deșeuri, altele decât deșeurile extractive — Depozitarea sau valorificarea deșeurilor respective”

În cauza C-147/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), prin decizia din 16 decembrie 2014, primită de Curte la 26 martie 2015, în procedura

Città Metropolitana di Bari, fostă Provincia di Bari,

împotriva

Edilizia Mastrodonato Srl,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnii C. Lycourgos (raportor), E. Juhász și C. Vajda și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 10 martie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Città Metropolitana di Bari, fostă Provincia di Bari, de G. Mariani, avvocato;

— pentru Edilizia Mastrodonato Srl, de M. Ingravalle, avvocato;

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Grasso, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul austriac, de G. Eberhard, în calitate de agent;

— pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, de M. Drwięcki și de B. Paziewska, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: italiana.

— pentru guvernul Regatului Unit, de S. Brandon și de L. Christie, în calitate de agenți, asistați de A. Bates, barrister;

— pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara și de E. Sanfrutos Cano, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 aprilie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE (JO 2006, L 102, p. 15, Ediție specială, 15/vol. 16, p. 3).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Città Metropolitana di Bari (Metropola Bari, Italia), fostă Provincia di Bari (Provincia Bari, Italia), pe de o parte, și Edilizia Mastrodonato Srl, pe de altă parte, privind regimul de autorizare căruia trebuie să i se supună activitatea de umplere a unei cariere dezafectate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 1999/31/CE

3 Considerentul (15) al Directivei 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri (JO 1999, L 182, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 5, p. 94) prevede:

„întrucât, în conformitate cu Directiva 75/442/CEE, recuperarea deșeurilor inerte sau nepericuloase a căror utilizare este adecvată activităților de reamenajare/restaurare și rambleiaj sau în construcții poate să nu constituie o activitate de depozitare a deșeurilor”.

4 Sub titlul „Definiții”, articolul 2 din Directiva 1999/31 prevede:

„În sensul prezentei directive:

[…]

(g) «depozit de deșeuri» înseamnă un amplasament de evacuare a deșeurilor pentru depozitarea deșeurilor pe sau în pământ (adică în subsol) […]

[…]”

5 Articolul 3 din această directivă, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Statele membre aplică prezenta directivă în cazul oricărui depozit de deșeuri, astfel cum este definit la articolul 2 litera (g).

(2) Fără a aduce atingere legislației comunitare actuale, din domeniul de aplicare al prezentei directive se exclud următoarele:

[…]

– utilizarea deșeurilor inerte care sunt adecvate pentru activitățile de reamenajare/restaurare și umplere sau pentru activitățile din construcții, în depozitele de deșeuri,

— […]

— depozitarea solului nepoluat sau a deșeurilor inerte nepericuloase care rezultă din activitățile de prospectare, extragere, tratare și depozitare a resurselor minerale, precum și din operațiile de exploatare a carierelor.”

Directiva 2006/21

6 Articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2006/21 prevede:

„Sub rezerva alineatelor (2) și (3), prezenta directivă se aplică gestionării deșeurilor rezultate din prospecțiune, extracție, tratare și stocare a resurselor minerale, precum și din exploatarea carierelor, denumite în continuare «deșeuri extractive».”

7 Articolul 10 din Directiva 2006/21, intitulat „Goluri de excavare”, prevede următoarele:

„(1) Statele membre asigură că operatorul, atunci când reintroduce deșeurile extractive în golurile de excavare în scopuri de reabilitare sau construcție, indiferent dacă acestea provin din extracția de suprafață sau subterană, ia măsurile corespunzătoare pentru:

1. a asigura stabilitatea deșeurilor extractive, în conformitate cu, *mutatis mutandis*, articolul 11 alineatul (2);

2. a preveni poluarea solului, a apei de suprafață și a apei subterane, în conformitate cu, *mutatis mutandis*, articolul 13 alineatele (1), (3) și (5);

3. a asigura monitorizarea deșeurilor extractive și a golurilor de excavare, în conformitate cu, *mutatis mutandis*, articolul 12 alineatele (4) și (5).

(2) Directiva 1999/31/CE continuă să se aplice deșeurilor, altele decât cele extractive[,] utilizate pentru umplerea golurilor de excavare.”

Directiva 2008/98/CE

8 Considerentul (19) al Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO 2008, L 312, p. 3) prevede:

„Definițiile noțiunilor de valorificare și eliminare trebuie modificate pentru a se asigura stabilirea unei distincții clare între cele două concepte, pe baza unei diferențe reale în ceea ce privește efectele asupra mediului prin înlocuirea resurselor naturale în economie și prin recunoașterea potențialelor beneficii pentru mediu și pentru sănătatea populației ale utilizării deșeurilor ca resursă. În plus, se pot elabora orientări pentru clarificarea cazurilor în care această distincție este dificil de pus în practică sau în care clasificarea activității ca valorificare nu corespunde efectelor reale ale operațiunii asupra mediului.”

9 Articolul 3 din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

15. «valorificare» înseamnă orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop sau faptul că deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv, în întreprinderi sau în economie în general. Anexa II stabilește o listă a operațiunilor de valorificare, listă care nu este exhaustivă;

[…]

19) «eliminare» înseamnă orice operațiune care nu este o operațiune de valorificare, chiar și în cazul în care una dintre consecințele secundare ale acesteia ar fi recuperarea de substanțe sau de energie. Anexa I stabilește o listă a operațiunilor de eliminare, listă care nu este exhaustivă;

[…]”

10 Articolul 4 din această directivă, intitulat „Ierarhia deșeurilor”, prevede:

„(1) Ierarhia deșeurilor, astfel cum este prezentată mai jos, se aplică în calitate de ordine a priorităților în cadrul legislației și al politicii în materie de prevenire a generării și de gestionare a deșeurilor:

(a) prevenirea;

(b) pregătirea pentru reutilizare;

(c) reciclarea;

(d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică, și

(e) eliminarea.

(2) În aplicarea ierarhiei deșeurilor menționate la alineatul (1), statele membre adoptă măsuri pentru a încuraja opțiunile care produc cel mai bun rezultat global în privința mediului. Aceasta poate să impună ca anumite fluxuri de deșeuri specifice să se îndepărteze de la ierarhie, în cazul în care acest lucru se justifică prin analizarea întregului ciclu de viață privind efectele globale ale generării și gestionării respectivelor deșeuri.

[…]”

11 Articolul 10 alineatul (1) din aceeași directivă prevede:

„Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a garanta că toate deșeurile sunt supuse unor operațiuni de valorificare în conformitate cu articolele 4 și 13.”

12 Articolul 11 din Directiva 2008/98, intitulat „Reutilizarea și reciclarea”, prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Pentru respectarea obiectivelor prezentei directive și pentru a evolua în direcția unei societăți europene a reciclării cu un înalt nivel de eficiență a folosirii resurselor, statele membre adoptă măsurile necesare destinate realizării următoarelor obiective:

[…]

(b) până în 2020, pregătirea pentru reutilizarea, reciclarea și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, a deșeurilor nepericuloase provenind din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din CED, se mărește la un nivel minim de 70 % din masă.

(3) Comisia stabilește reguli detaliate de aplicare și metode de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la alineatul (2) din prezentul articol, având în vedere Regulamentul (CE) nr. 2150/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2002 referitor la statisticile privind deșeurile [JO 2002, L 332, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 9, p. 85]. Acestea pot include perioade de tranziție pentru statele membre care, în 2008, au reciclat mai puțin de 5 % din oricare dintre categoriile de deșeuri menționate la alineatul (2). Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 39 [alineatul] (2) din prezenta directivă.”

13 Articolul 13 din această directivă prevede:

„Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a garanta că gestionarea deșeurilor se face fără a pune în pericol sănătatea și fără a dăuna mediului, în special:

(a) fără a crea riscuri pentru apă, aer, sol, faună sau floră;

(b) fără a crea neplăceri din cauza zgomotului sau a mirosurilor și

(c) fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special.”

14 Articolul 40 din directiva menționată prevede că termenul pentru transpunerea acesteia expiră la 12 decembrie 2010.

15 Anexa I la Directiva 2008/98, intitulată „Operațiunile de eliminare”, enumeră următoarele operațiuni:

„D 1 Depozitarea în sau pe sol (de ex.: depozite de deșeuri etc.)

[…]

D 3 Injectarea în adâncime (de ex.: injectarea deșeurilor care pot fi pompate în puțuri, saline sau depozite geologice naturale etc.)

[…]

D 12 Stocarea permanentă (de ex.: plasarea de recipiente într-o mină etc.)

[…]”

16 Anexa II la această directivă, intitulată „Operațiuni de valorificare”, enumeră următoarele operațiuni:

„[…]

R 3 Reciclarea/valorificarea substanțelor organice care nu sunt utilizate ca solvenți (inclusiv compostarea și alte procese de transformare biologică) […]

R 4 Reciclarea/valorificarea metalelor și a compușilor metalici

R 5 Reciclarea/valorificarea altor materiale anorganice […]

[…]

R 10 Tratarea terenurilor având drept rezultat beneficii pentru agricultură sau ecologie

[…]”

Dreptul italian

17 Articolul 10 alineatul 3 din Decretul legislativ nr. 117 din 30 mai 2008 de transpunere a Directivei 2006/21 (GURI nr. 157 din 7 iulie 2008, p. 4) prevede:

„Umplerea golurilor și a spațiilor produse de activitatea minieră cu alte deșeuri decât deșeurile extractive prevăzute în prezentul decret este supusă prevederilor cuprinse în Decretul legislativ nr. 36 din 13 ianuarie 2003 privind depozitele de deșeuri.”

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

18 La 16 martie 2010, Edilizia Mastrodonato a prezentat o cerere în vederea extinderii unei cariere, însoțită printre altele de un proiect operațional de reabilitare ecologică care prevedea umplerea zonelor exploatate anterior cu 1 200 000 m^3 de deșeuri, altele decât deșeurile extractive.

19 La 21 septembrie 2011, extinderea carierei a fost autorizată de Servizio regionale Attività estrattive (Serviciul Regional pentru Activități Extractive), cu condiția ca reabilitarea programată să aibă loc potrivit modalităților proiectului aprobat în același timp.

20 Reiese din decizia de trimitere că între Edilizia Mastrodonato și Provincia Bari a apărut o divergență de opinii cu privire la procedura pe care Edilizia Mastrodonato trebuia să o urmeze pentru umplerea efectivă a zonelor exploatate anterior.

21 La 19 ianuarie 2012, Edilizia Mastrodonato a adresat Provinciei Bari o comunicare privind începerea activității, conform procedurii simplificate aplicabile operațiunii de valorificare a deșeurilor. La 15 noiembrie 2012, șeful serviciului Polizia Provinciale – Protezione Civile e ambiente (Poliția Provincială – Protecție civilă și mediu) al Provinciei Bari a refuzat ca proiectul de umplere întocmit de Edilizia Mastrodonato să fie supus unei astfel de proceduri simplificate pentru motivul că umplerea respectivă constituia în realitate un proiect de eliminare a unor deșeuri speciale inerte în volum de 1 200 000 m^3 prin stocarea lor într-un depozit de deșeuri, care ar trebui să facă obiectul unei proceduri normale de autorizare conform articolului 10 alineatul 3 din Decretul legislativ nr. 117/2008 prin care s-a transpus articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21.

22 Această decizie a fost infirmată de Tribunale amministrativo regionale Puglia (Tribunalul Administrativ Regional din Apulia, Italia). Astfel, acesta a considerat că operațiunea de umplere proiectată putea fi realizată potrivit unei proceduri simplificate, indiferent de modul de redactare a articolului 10 alineatul 3 din Decretul legislativ nr. 117/2008. Potrivit acestei instanțe, dispoziția menționată trebuie într-adevăr interpretată în lumina evoluțiilor dreptului Uniunii în materie de deșeuri. Or, articolul 3 punctul 15 și articolul 11 din Directiva 2008/98 ar lăsa să reiasă că o operațiune de umplere, chiar cu alte deșeuri decât cele extractive, poate reprezenta nu o eliminare, ci o valorificare a deșeurilor, pentru care dreptul italian permite folosirea procedurii simplificate.

23 Sesizat cu o acțiune introdusă de Provincia Bari împotriva deciziei Tribunale amministrativo regionale Puglia (Tribunalul Administrativ Regional din Apulia), Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia) este chemat să interpreteze articolul 10 alineatul 3 din Decretul legislativ nr. 117/2008 și, pe cale de consecință, articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21. Acesta constată că, spre deosebire de Tribunale amministrativo regionale Puglia (Tribunalul Administrativ Regional din Apulia), Provincia Bari susține că, conform acestor două dispoziții, umplerea cu deșeuri extractive este singura care nu constituie o eliminare a deșeurilor și care poate, prin urmare, să facă obiectul unei proceduri simplificate, în dreptul italian.

24 În acest context, Consiglio di Stato (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21 trebuie interpretat în sensul că activitatea de umplere cu deșeuri – în situația în care sunt folosite alte deșeuri decât cele extractive – trebuie să fie supusă reglementării privind deșeurile, cuprinsă în Directiva 1999/31, inclusiv în cazul în care nu este vorba despre operațiuni de eliminare a deșeurilor, ci de valorificare a acestora?”

Cu privire la întrebarea preliminară

25 Prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21 trebuie interpretat în sensul că are drept efect aplicarea prevederilor Directivei 1999/31 în cazul operațiunii de umplere a unei cariere cu deșeuri, altele decât cele extractive, atunci când această operațiune constituie o valorificare a acestor deșeuri.

26 Astfel cum prevede articolul 2 alineatul (1), Directiva 2006/21 se aplică gestionării deșeurilor rezultate din prospecțiune, extracție, tratare și stocare a resurselor minerale, precum și din exploatarea carierelor.

27 Articolul 10 din directiva menționată se intitulează „Goluri de excavare”. Alineatul (1) al acestuia impune statelor membre să se asigure că operatorul ia anumite măsuri atunci când reintroduce deșeurile extractive în golurile de excavare în scopuri de reabilitare sau de construcție. Prin opoziție, alineatul (2) al articolului menționat prevede că Directiva 1999/31 „continuă să se aplice deșeurilor, altele decât cele extractive[,] utilizate pentru umplerea golurilor de excavare.”

28 Trebuie să se constate că versiunile lingvistice ale articolului 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21 diferă cu privire la aspectul dacă deșeurile, altele decât cele extractive, intră în mod obligatoriu în domeniul de aplicare al Directivei 1999/31. Astfel, dacă în versiunile în limbile greacă, franceză și italiană, printre altele, această dispoziție prevede că Directiva 1999/31 continuă să se aplice altor deșeuri decât cele extractive, utilizate pentru umplere, în versiunile în limbile germană și engleză, printre altele, aceeași dispoziție prevede că Directiva 1999/31 continuă, dacă este cazul („gegebenenfalls” și „as appropriate”), să se aplice unor astfel de deșeuri.

29 Trebuie arătat că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, formularea utilizată în una dintre versiunile lingvistice ale unei dispoziții de drept al Uniunii nu poate constitui singurul temei pentru interpretarea acestei dispoziții și nici nu se poate atribui respectivei formulări un caracter prioritar în raport cu celelalte versiuni lingvistice. Astfel, dispozițiile de drept al Uniunii trebuie interpretate și aplicate în mod uniform, în lumina versiunilor existente în toate limbile Uniunii. În caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice ale unui text din dreptul Uniunii, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în funcție de economia generală și de finalitatea reglementării din care face parte (Hotărârea din 17 martie 2016, Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, punctul 36 și jurisprudența citată).

30 În această privință, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 31 din concluzii, trebuie să se sublinieze că articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21 precizează că Directiva 1999/31 „continuă să se aplice” altor deșeuri decât cele extractive utilizate pentru umplere, ceea ce presupune că umplerea unui gol de excavare intră în domeniul de aplicare al Directivei 1999/31 numai în măsura în care îndeplinește condițiile de aplicare a acestei directive.

31 Or, Directiva 1999/31 nu se aplică decât deșeurilor eliminate, iar nu celor care au făcut obiectul unei valorificări. Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 38 din concluzii, articolul 3 alineatul (1) din această directivă prevede că ea se aplică tuturor depozitelor de deșeuri definite la articolul 2 litera (g) din directiva menționată drept amplasamente de evacuare a deșeurilor prin depozitarea lor pe sau în pământ.

32 Această interpretare este confirmată de faptul că, ținând seama de economia generală a Directivei 2006/21, care urmărește numai reglementarea gestionării deșeurilor rezultate din industriile extractive, articolul 10 alineatul (2) din această directivă nu poate fi interpretat astfel încât să aibă drept consecință extinderea implicită a domeniului de aplicare al Directivei 1999/31, astfel cum este clar definit la articolul 3 alineatul (1) din aceasta.

33 Prin urmare, deșeurile, altele decât cele extractive, nu pot intra în domeniul de aplicare al Directivei 1999/31 decât dacă sunt stocate în depozite de deșeuri în vederea eliminării, iar nu dacă fac obiectul unei valorificări. În acest sens trebuie interpretat articolul 3 alineatul (2) a doua liniuță din directiva menționată, care exclude din domeniul de aplicare al acesteia utilizarea deșeurilor inerte care sunt adecvate pentru activitățile de reamenajare/restaurare și umplere sau pentru activitățile din construcții, în depozitele de deșeuri.

34 Prin urmare, articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21 trebuie interpretat în sensul că nu are drept efect aplicarea prevederilor Directivei 1999/31 în cazul operațiunii de umplere a unei cariere cu deșeuri, altele decât cele extractive, atunci când aceasta din urmă nu constituie o operațiune de eliminare, ci de valorificare a acestor deșeuri.

35 În scopul de a da un răspuns util instanței de trimitere, trebuie de asemenea să se determine în ce condiții operațiunea de umplere a unei cariere cu deșeuri, altele decât cele extractive, poate fi considerată drept operațiune de valorificare.

36 Întrucât termenul „valorificare” nu este definit în Directiva 1999/31, trebuie să se recurgă la definiția noțiunii „valorificare” astfel cum figurează la articolul 3 punctul 15 din Directiva 2008/98. Această directivă, care a abrogat, începând de la 12 decembrie 2010, dispozițiile relevante ale Directivei 2006/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind deșeurile (JO 2006, L 114, p. 9, Ediție specială 15/vol. 16, p. 45) și al cărei termen de transpunere s-a încheiat la aceeași dată, este aplicabilă *ratione temporis* în cazul litigiului principal, comunicarea privind începerea activității adresată de Edilizia Mastrodonato Provinciei Bari în temeiul procedurii simplificate, aplicabilă operațiunilor de valorificare a deșeurilor, fiind datată 19 ianuarie 2012 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 23 martie 2006, Comisia/Austria, C-209/04, EU:C:2006:195, punctele 56 și 57).

37 Or, articolul 3 punctul 15 din Directiva 2008/98 definește printre altele „valorificarea” deșeurilor drept operațiunea care are drept rezultat principal faptul că deșeurile respective servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop. Considerentul (19) al directivei menționate se înscrie în aceeași perspectivă atunci când precizează că noțiunea „valorificare” se distinge de noțiunea „eliminare”, în ceea ce privește efectele asupra mediului prin înlocuirea resurselor naturale în economie.

38 Astfel, trebuie să se considere că această definiție corespunde celei prezentate în jurisprudența Curții, potrivit căreia caracteristica esențială a unei operațiuni de valorificare a deșeurilor rezidă în faptul că obiectivul său principal este ca deșeurile să poată îndeplini un rol util, înlocuind folosirea altor materiale care ar fi trebuit utilizate pentru îndeplinirea acestui rol, ceea ce permite conservarea resurselor naturale (Hotărârea din 27 februarie 2002, ASA, C-6/00, EU:C:2002:121, punctul 69).

39 Prin urmare, economia de resurse naturale trebuie să fie obiectivul principal al operațiunii de valorificare. Invers, atunci când economia de materii prime nu este decât un efect secundar al unei operațiuni al cărei scop principal este eliminarea deșeurilor, aceasta nu poate pune în discuție calificarea acestei operațiuni drept operațiune de eliminare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 februarie 2003, Comisia/Luxemburg, C-458/00, EU:C:2003:94, punctul 43).

40 În această privință, reiese din articolul 3 punctele 15 și 19 din Directiva 2008/98 că anexele I și II la această directivă au drept obiect enunțarea celor mai curente operațiuni de eliminare și de valorificare, iar nu enumerarea exhaustivă a tuturor operațiunilor de eliminare sau de valorificare a deșeurilor în sensul directivei menționate.

41 Astfel, orice operațiune de tratare a deșeurilor trebuie să poată fi calificată drept „eliminare” sau drept „valorificare” și, astfel cum reiese din articolul 3 punctul 19 din Directiva 2008/98, aceeași operațiune nu poate fi calificată simultan drept „eliminare” și drept „valorificare”. În aceste condiții, atunci când, precum în litigiul principal, o operațiune de tratare a deșeurilor nu poate fi legată de una singură dintre operațiunile sau dintre categoriile de operațiuni menționate la anexele I și II la această directivă, având în vedere simpla denumire a operațiunilor respective, se impune calificarea acesteia de la caz la caz, în lumina obiectivelor și a definițiilor din directiva menționată (a se vedea prin analogie Hotărârea din 27 februarie 2002, ASA, C-6/00, EU:C:2002:121, punctele 62-64).

42 Revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia, având în vedere ansamblul elementelor relevante din cauza principală și ținând seama de obiectivul de protecție a mediului urmărit de Directiva 2008/98, dacă operațiunea de umplere a carierei în discuție în litigiul principal urmărește cu titlu principal valorificarea deșeurilor, altele decât cele extractive, care sunt destinate utilizării în cursul acestei operațiuni de umplere.

43 Operațiunea respectivă se poate regăsi în această situație dacă, pe de o parte, este cert că umplerea carierei menționate ar fi avut loc chiar și în ipoteza în care astfel de deșeuri nu ar fi fost disponibile și dacă, în consecință, ar fi fost necesar să se recurgă la alte materiale (a se vedea prin analogie Hotărârea din 27 februarie 2002, ASA, C-6/00, EU:C:2002:121, punctul 69).

44 În acest context, instanța de trimitere trebuie să ia în considerare condițiile operațiunii de umplere în scopul de a determina dacă această operațiune ar fi fost realizată și în lipsa deșeurilor, altele decât cele extractive. Astfel, spre exemplu, faptul că operatorul carierei în discuție în litigiul principal dobândește aceste deșeuri, în schimbul unei plăți, de la producătorul sau de la deținătorul acestora poate indica faptul că operațiunea respectivă are drept obiectiv principal valorificarea deșeurilor menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 februarie 2003, Comisia/Luxemburg, C-458/00, EU:C:2003:94, punctul 44).

45 Pe de altă parte, umplerea carierei în discuție în litigiul principal nu va putea fi considerată drept operațiune de valorificare decât dacă, având în vedere stadiul cel mai recent al cunoștințelor științifice și tehnice, deșeurile utilizate sunt adecvate acestui scop.

46 Astfel, articolul 10 alineatul (1) și articolul 13 din Directiva 2008/98 impun statelor membre să ia măsurile necesare pentru ca operațiunile de valorificare să se desfășoare cu respectarea mediului și a sănătății umane, ceea ce presupune ca deșeurile să poată înlocui alte materiale în aceleași condiții de precauție în raport cu mediul (a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 decembrie 2008, Comisia/Italia, C-283/07, nepublicată, EU:C:2008:763, punctul 61 și jurisprudența citată).

47 În ceea ce privește caracterul adecvat al utilizării deșeurilor, altele decât cele extractive, pentru umplerea carierei în discuție în litigiul principal, reiese din articolul 3 alineatul (1) și alineatul (2) a doua-a patra liniuță din Directiva 1999/31 că deșeurile neinerte, precum și deșeurile periculoase nu sunt adecvate pentru activitățile de reamenajare sau reabilitare și umplere sau în construcții. Astfel, o asemenea utilizare a deșeurilor neinerte sau periculoase nu poate fi considerată drept valorificare și face parte, așadar, din domeniul de aplicare al acestei directive.

48 Utilizarea unor deșeuri neadecvate în vederea umplerii golurilor de excavare dintr-o carieră ar avea efecte semnificativ mai nocive pentru mediu decât dacă operațiunea de umplere ar fi realizată cu alte materiale. Or, astfel cum se amintește în considerentul (19) al Directivei 2008/98, nu este posibil să se clasifice o activitate drept operațiune de valorificare dacă această clasificare nu corespunde efectelor reale ale operațiunii asupra mediului, care se presupune, în temeiul ierarhiei deșeurilor, stabilită la articolul 4 alineatul (1) din această directivă, că sunt mai bune în cazul valorificării decât în cazul eliminării deșeurilor.

49 Ținând seama de cele prezentate la punctele 41-46 din prezenta hotărâre, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, pe de o parte, Edilizia Mastrodonato ar efectua umplerea golurilor de excavare din cariera sa chiar dacă pentru aceasta ar trebui să renunțe la utilizarea deșeurilor, altele decât cele extractive, și, pe de altă parte, dacă deșeurile a căror utilizare este preconizată sunt adecvate pentru o astfel de operațiune de umplere. Operațiunea în discuție în litigiul principal nu va putea fi calificată drept „valorificare” decât în măsura în care sunt îndeplinite aceste două condiții cumulative.

50 În această privință, reiese din răspunsul instanței de trimitere la solicitarea de clarificări a Curții că deșeurile în discuție în litigiul principal sunt de tipuri foarte diferite și cuprind probabil deșeuri neinerte sau chiar deșeuri periculoase, care, astfel cum s-a stabilit la punctul 47 din prezenta hotărâre, nu sunt adecvate pentru o operațiune de umplere a unei cariere. Revine totuși instanței naționale, care este singura competentă să aprecieze situația de fapt din speță, sarcina de a determina dacă proiectul de umplere a golurilor de excavare din cariera Edilizia Mastrodonato îndeplinește cerințele amintite la punctul anterior.

51 Ținând seama de considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21 trebuie interpretat în sensul că nu are drept efect aplicarea prevederilor Directivei 1999/31 în cazul operațiunii de umplere a unei cariere cu deșeuri, altele decât cele extractive, atunci când această operațiune constituie o valorificare a acestor deșeuri, aspect a cărui verificare este în sarcina instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

52 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE trebuie interpretat în sensul că nu are drept efect aplicarea prevederilor Directivei 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri în cazul operațiunii de umplere a unei cariere cu deșeuri, altele decât cele extractive, atunci când această operațiune constituie o valorificare a acestor deșeuri, aspect a cărui verificare este în sarcina instanței de trimitere.

Semnături